

Камчатка ордулга. Ленин аттыг балыкчы артель—ыраккы Камчатка картык ордулгакта эн-не анык артельдеринь бирээзи, СЭКП-нин XXI съездининь соонда удаанда тургустунган чаа колхоз ажык далайга балык тывыжын сайырадырынче дораанна киришкен. Колхозчу балыкчыларда — күчүдүг флот бар. Техникалык чаа чүдүдери-биле дерезен балык тудар траулерини ол артель бйраккы Чөөн чүккө бир-ле дузаринда садып алган. Артельге хаммаржып турар океан сейнерлери эриктен ырак туруп турар черлерге балыктаашкынын бүдүн чыдыг дүрүзүндө чорудуп турарлар.

КЫЗЫЛЧЫЛАР СӨЗҮН ЭЭЛЭЭННЕР

«Бистик Тараан чуртувустун күчүзүн улам күштелдирер дээш, тайбынын быжылгаар дээш Коммунисттик партиянык болгаш Совет чазактын ап чоруткан шитпирлиг кемчелерин долзуу-биле чүүлдүгүнүп дөткит тур бис. Агрессивтерин бумар чөвөгилеринге харыы кылдыр бүгү күжүвүстү, арга-мергежилвиести болгаш биливисти будурлуге планын ажыр күүседиринче мөөнүзэр бис». Кызылчыларның бо патриотчу үнү үлөтүр будурүлгелерини, тууду болгаш транспорт организацияларының коллективтеринге болуулан митингилерини индиринден дыңалып турар.

Шын орукче кириер

Тас Деспижекевич Шериг-оол дээрин нийтилеге ажыттыг ажыл кылбас, хей-ниитинин чурумун каржы-биле урар турар кижилерин бирээзи. Ол Тес-Хем районун Ленин аттыг колхозунун төвү Берт-Дар суурунун чуртачкымын. Оон хары чаа-ла 30 четкен. Шериг-оол школянын ажыл-агый өргөктөзүнгө ажылдап тура ажылга харысаалга чок, үргүчү арагалар чорутуун уржуундан ажылындан үндүрткен.

Дораан эде тургузар

Чөөн-Хемчик районун «Чыраа-Бажы» совхозтун төвүндө столоваянын амжалдаар хүн чуруму четес тургустунган. Эртен 8 шактан 9 шакка, дүшө 12 шактан 1 шакка, кежээ 5 шактан 6 шакка чедир-ле ажылдаар хап каар. Ынчангаш ол столова күнде чүткө 3—4 шак ажылдап турар. Ол чорук илаңгыя амгы үеде—дүжүт ажаап алымшы-нынның үзүндө ажыл-ишчилерге дыка таарымча чок. Илаңгыя дүжүт ажаап алымшынында амжалдап турар чолаачылар, шефтеп келгенер

Тыва дылдын хөгжүлдөзүнгө чаа үе-чада

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын чаа Программанын төлөвилелинде коммунизм тургузуктуун калбартыг турар үедө СССР-ниң улустарынын кылдырыг кустуг төгүдөрүн, кайы-бар дылды ажылдаарга кандыг-даа артык чоруктары, кызыгаарлаашкынынын азы абадаашкынынын болдурубайн, СССР-ниң хамааты бүрүзүгө кандыг-даа дылга чугаалаар, бодуну уругларын кижизидер болгаш өөредир бүрүн хосталганы моон соңгаар-даа кандыраарын айткан.

Чоннун макталында

Өвүр районда «Торгалыг» колхозтун Чаа-Суурда көдө магазинин өргөктөзүшүн Монгуш Кошкар-оол садыг шугунунага амжалдаа-ла 6 чыл бооп, районда дуржуугадыг садыкчыларын бирээзи болуп турар.

Идепкейлиг киришкен

Барымы-Хемчик районунун чанында милиция садырынын амжалдычылары Кызыл-Малжал суурун чуртакчыларына во садып таралырына идепкейлиг киришкен. Милициянын сержанты Х. Шойгу бир ай дургузуда 152 рубльдин, милиция амжалдычы М. Адыг-оол—30, В. Сабыл—17, Х. Биче-оол—13 рубльдин номинарын саткан.

мак болгаш идепкейлиг демисели херек. Тайбын кожа-хөлбө догунаашкын апаа-ла сагыш амыр чыргал эвес. Ол бола социализм биле капитализм арасында эптеш чок ишти демиселини онзагай хевирин болур.

Кож-хөлбө догунаашкын хамыктын мурунда ийи системаларнын экономикаг чаржыны болдуруп турар. Тайбын кожа-хөлбө догунаашкын болгаш экономиктиг чаржыны социализмнин эверинге база капитализмнин кошпаарына таарымчалыг. Тайбын быжыг болган турум-на экономиканын, культураның, эртемниң болгаш техниканын бүгү адырларына социализмниң артык шивези улам тодарап турар. Бо дугайын социалисттик чурттарнын экономиказынын кайгамчык чедишкенини көргүзүп турар. Улутур продукциянын чонун кижизип сааныга онаштыр будурериниң талазы-биле социализмниң системаны нийти-биле капиталисттик системаны ажып өткөн. Эртемни болгаш техниканың өң чугуда адырларын хөгжүлдөвөндө СССР делегейде бирин черде чоруп орат. Чоокчу он чыдып дургузуда Совет Эвилели чонун кижизип сааныга онаштыр продукция будурер талазы-биле капитализмниң эн-не күчүдүг болгаш бай чуртун — АКШ-ты агыр. Улутур болгаш көдө ажыл-агый будурүлгелериниң нийти хемчөлөвүн талазы-биле капиталисттик системаны социалисттик система мырындап чоокчу үедө ажып өртө бөр.

Тайбын кожа-хөлбө догунаашкын болуучу экономиктиг күчүзүн күштелдирер органы социалисттик дегерге берип, оон туруштарын быжылгаарына, ат-алдарын болгаш бүгү делегейге садылар белидеринге чорутталыг. Делегейе дүшкүрүгү чорутуу кошкарды дээш, Чоокчу

шериг улутурунун элдери күзеп турар. Ынчанга чонуну улуг кезин, оон илтинде буржуазиянын элөөн хей бөлүктери дайынга уур.

Делегейде дүшкүрүгү чорукту өрт үнеринге чедирип турарлар. Херек түдө четкенди дээрге, ГДР-биле тайбынын керээзин чарыгары харыны кылдыр АКШ-тын болгаш оон-биле эвилелер чурттарнын улуту-тукчу амжалдычылары боо-чөкөстө колга тутташ, социалисттик чурттарга улут дайынны өөсүндөргө чедир кыжылып турар апагаранар.

Тыва дыл шаанда чүткө аас-биле чугаалаар, аас чогаалын быжылгаар дый турган. Амгы тыва дылдын харылажырынын чөкөсө болур функциязы (коммуникация функциязы) дөңөл чок калбарган. Тыва дылда парлалта бар, солдуннар, ном-

Удаас ажыттынар уран чүүлдүн область делегейге тываның чурукчулары белеткенге турар. Чурукта: анык скульптор Виталий Жуковский даштан болгаш мыйтан чүе чонун чазаар талазы-биле уран-шөвөр Монгуш Черзинин өвүр-хевирин кылып турары. Фотозу С. Фокстотуу.

Ш. САТ, Кызылдың башкы институтунда башкымы.

